

FRISTADS NATURSKYDDSFÖRENING

Medlemsblad nr 1 2012

Du håller nu Fristads naturskyddsförenings medlemsblad i din hand. Här i finns bl a vår programverksamhet. Eventuella ändringar i programmet meddelas på hemsidan. Dit är adressen, som tidigare, www.fristadsnatur.se

Som vanligt är du välkommen att lämna synpunkter och önskemål om programpunkter. Kontakta oss då gärna på adressen fristads.nf@gmail.com eller per telefon. Telefonnummer till styrelsens medlemmar finns på sista sidan.

Föreningen bedriver samarbete med Fristads hembygdsförening, Borås naturskyddsförening och Studieförbundet.

**Studie
förbundet**

Ängssmygare på Ön i Tärby

Foto: Johan Nilsson

Nya programpunkter denna vinter och vår är bl a vinterfågelskådning på Västkusten och nattsångarexkursion i Mönarp. Den senare kommer att genomföras från cykelsadel. Enligt önskemål ska vi också besöka Komosse, på gränsen mellan Västergötland och Småland, i slutet av april.

Alla som sedan förra året har väntat på den numera traditionsenliga resan till Hornborgasjön på annandag påsk kan också andas ut. Det blir en resa även denna påsk, närmare bestämt den 9 april.

Kom även ihåg vårt årsmöte i Mölarps kvarn tisdagen den 13 mars kl 19:00! I samband med årsmötesförhandlingarna kommer Ola Högberg att visa bilder från Tjurpannan i Bohuslän.

Ordföranden minns 2011

Så är det dags att se tillbaka på året. Alla man talar med tycker att tiden hastar. Inte minst vi pensionärer, som har gott om tid, tycker så. Vad minns man bäst från föreningens verksamhet 2011?

Vi skulle starta en cirkel i botanik under våren. Det blev lite si och så med den. Under två kvällar var vi i alla fall igång. En kväll svarade jag för och Ingvar Einarsson för en annan. Det var allt, men hälsokäl gjorde att jag inte kunde satsa på fler tillfällen.

Tjarblomster på Brösarps norra backar
Foto: Johan Nilsson

I övrigt är det väl resan till Österlen under kristihimmelsfärdshelgen, som fastnat i minnet. Det var i juni och det är en tid när naturen är som vackrast. Den timslånga promenaden från Haväng, med sitt fina vandrарhem, till vårt vandrарhem i Ängdala, gick förbi en museiegård (Lindströms långa), vidare genom fruktodlingar, förbi gårdar till beteshagar

där både sandnejlika och stor sandlilja växte. På kvällen kunde vi lyssna på lövgrodan, vars låte kan höras lång väg. Morgonutflykten till Ravlunda skjutfält och Brösarps backar sitter också fint. Visst är Sverige fantastiskt, för att använda ett slitet uttryck.

En septemberlördag gjorde föreningen en dagsresa till Bohuslän. Vid hållristningarna vid Vitlycke mötte Ola Högberg upp. Han är känd i området och efter detta blev det besök i Tjurpannans naturreservat. Ola guidade oss runt längs stränder och klippor i detta bohuslänska paradiset. Det var en minnesvärd utflykt.

Strandvallmo i Tjurpannans naturreservat
Foto: Johan Nilsson

Jag hoppas på ännu ett givande år i naturen 2012. Du är alltid välkommen på våra utflykter och möten i Mölarps kvarn.

Borås i december 2011, Alf-Rune Sandberg

Vindkraftspark i Borgstena

På höjderna norr om Borgstena planerar Borås energi och miljö att anlägga en vindkraftspark med fem stycken verk.

I Borgstena och Mollaryd har en grupp bildats - "Bevara Nossans dalgång" - som vill förhindra projekteringen.

Fristads NF har yttrat sig i ärendet och vill att det hela tills vidare blir vilande. Naturinventering av området har inte gjorts och etableringen för med sig stora ingrepp i naturen. En förändrad landskapsbild när 180 m höga torn måste byggas. Skövling av naturen i form av vägbyggen och

kranuppställningsplatser krävs för projektet.

Strax utanför det störda området ligger Molla bokskog med vandringleden Fjällastigen. Ljud från verkens rotorblad kommer att störa idyllen.

Naturskyddsföreningens policy i frågan är att man är positiv till vindkraft. Det är svårt att hitta lämpliga platser för utbyggnad. Intressekonflikter kan man aldrig komma ifrån.

Alf-Rune Sandberg

Estland

18 personer är anmälda till föreningens estlandsresa som diskuterades under förra årets höstmöte. Inför resan "Estland 2012" som går av stapeln i maj (v 20), kommer det i föreningens regi att ordnas en kurs om Estland. Kursen är i första hand riktad till de deltagare som är anmälda till resan, men även andra intresserade är hjärtligt välkomna att delta i kursen.

Kursen kommer att handla om Estlands kultur och natur, tips och råd inför resan samt en inblick i det estniska språket. En närmare studie

av besöksmålen på resan, bland annat de båda nationalparkerna Matsalu och Vilsandi, ingår också.

Kursstart: Tisdag 28 feb, kl 18:30

Plats: Mölarps kvarn i Fristad

Antal träffar: 3-4 sammankomster

Tider för kommande möten bestäms på första mötet.

Väl mött!

Per Sundström, tfn 033-26 01 71

Vårprogram 2012

- Feb** Sön 26 Fågelskådning på Västkusten. Samling vid Mölarps kvarn kl 8:00. Medtag mat för dagen.
Uppl. Per Nyberg, tfn 0702-86 74 22.
- Tis 28 Studiecirkelstart i Mölarps kvarn kl 18:30 (se föregående sida)
Uppl. Per Sundström, tfn 26 01 71.
- Mar** Tis 13 Årsmöte i Mölarps kvarn kl 19:00. Ola Högberg visar bilder från Tjurpannan i Bohuslän. Föreningen bjuder på fika.
Uppl. Alf-Rune Sandberg, tfn 26 15 62.
- Lör 31 Vårexkursion. Samling vid Mölarps kvarn kl 9:00, så bestämmer vi gemensamt vad vi ska ge oss ut på. Medtag fika.
Uppl. Johan Nilsson, tfn 0730-60 34 38.
- Apr** Mån 9 Dagstur till Hornborgasjön. Följ med och studera fåglar på en ca 5 km lång vandring utmed Hornborgasjön. Ta med mat för dagen. Samling vid Mölarps kvarn kl 7:00.
Uppl. Johan Nilsson, tfn 0730-60 34 38.
- Lör 21 Bollarännnet - Kaffeservering, tipspromenad m m vid Mölarps kvarn kl 14:00. Uppl. Alf-Rune Sandberg, tfn 26 15 62.
- Lör 28 Exkursion till Komosse. Samling vid Mölarps kvarn kl 7:00. Medtag fika. Uppl. Johan Nilsson, tfn 0730-60 34 38.
- Maj** Sön 6 Exkursion till Vänga mosse. Samling vid Mölarps kvarn kl 6:00 eller vid Vänga kyrka kl 6:15. Medtag fika.
Uppl. Per Nyberg, tfn 0702-86 74 22.
- Sön 27 Mölarpsdagen från kl 10:00. Marknad, servering, lotterier, tipspromenad m m. Uppl. Alf-Rune Sandberg, tfn 26 15 62.
- Jun** Fre 1 Nattsångare i Mönarp söder om Falköping. Medtag fika och cykel. Gemensam cykeltransport kan ordnas. Uppl. Per Nyberg, tfn 0702-86 74 22. Uppl. Johan Nilsson, tfn 0730-60 34 38 eller fristads.nf@gmail.com. Samling vid Mölarps kvarn kl 19:30.
- Ons 6 Blomstervandring på Mölarps ö i anslutning till hembygdsföreningens nationaldagsfirande. Vandringen börjar kl 13:00 och kl 14:00 serverar hembygdsföreningen kaffe.
Uppl. Alf-Rune Sandberg, tfn 26 15 62.
- Lör 16 Botanisk resa till Falbygden där vi tittar på orkidéer m m. Samling vid Mölarps kvarn kl 8:00. Medtag fika.
Uppl. Johan Nilsson 0730-60 34 38.
- Sön 17 De vilda blommornas dag i Kröklings hage. Samling vid entrén kl 10:00. Uppl. Ingvar Einarsson, tfn 26 12 93.

Verksamhetsberättelse för 2011

Styrelsen har under året haft följande sammansättning:

Alf-Rune Sandberg, ordförande
Johan Nilsson, sekreterare
Per Sundström, kassör
Berit Andersson, ledamot
Magnus Andersson, ledamot
Kristina Ekstrand, ledamot
Per Nyberg, ledamot
Björn Augustsson, suppleant
Marge Sundström, suppleant

Styrelsen har under året haft sex protokollförda sammanträden. Ett vårprogram och ett höstprogram har getts ut. Medlemsantalet är ca 140 (beroende på hur många, som ingår i varje familjemedleskap).

Föreningen har under året haft samarbete med Borås naturskyddsförening och Fristads hembygdsförening samt Studieförbundet, med vars bidrag en projektor har köpts in till föreningen.

Programutbudet har växlat från fågelutflykter till naturvandringar mestadels i närområdet, men även till Västkusten och Hornborgasjön. Många mötte upp när vi den 1 maj vandrade på Vänga mosse. Detta nya naturreservat kunde bli en bjuda på spelande orrar. Längre fram i maj tog Ola Högberg oss med på en vandring i Tärby med många deltagare.

Under Kristi Himmelsfärdshelgen deltog 12 medlemmar i en resa till Österlen.

Tillsammans med Hembygdsföreningen var det blomstervandring på Mölarps ö på nationaldagen. Fyrtioalet intresserade mötte upp. De båda föreningarna hade slätter på Asklanda Västergården i början av augusti. Många villiga ställde upp, och det bjöds på mat av enklare slag. Outtröttlige Lars Jansson planerade slätten och Conny Frick svarade för borttransport av gräs.

Vid en utflykt till Remmene skjutfält i augusti studerade vi fjärilar.

En rejäl dagsresa blev det i september när vi besökte Vitlycke museum och Tjurpannans naturreservat i Bohuslän. Ola Högberg, som kommit ut med en bok om reservatet, guidade oss. Deltagarna åkte i två minibussar och en privatbil. Stor spännvidd på åldern var det i alla fall - yngsta deltagaren fyra månader och äldste 91 år!

Björn Augustsson ledde en vandring i Komlösa den 24 september. Det blev lite karaktär av torpvandring i denna del av Fristad.

På höstmötet gjorde vi en tillbakablick med bildvisning från Skåneresan i juni. Höstsäsongen avslutades med frågesport den 10 november.

På Mölarps ö har även i år betesdjur gjort en naturvårdsinsats. Tre ungdjur kunde Augustssons i Annestorp erbjuda.

Bertil Hjortvall – still going strong - har fortsatt med sitt arbete som tillsynsman för Mölarp. Lieslätter utfördes av Ödenäs lieservice.

Föreningen har under året yttrat sig i frågan om ett planerat vindkraftsprojekt i Borgstena.

Österlen 2011

Reser man till Skåne är det annan natur man möter. Det är svårt att göra en jämförelse med exempelvis Väst-kusten eller Sjuhäradsbygden. På Österlen, d v s östra Skåne, är det mesta annorlunda. Det kan gälla natur i allmänhet, floran, djurlivet ja även korsvirkeshusen med sina halmtäckta tak. Pilvallarna längs vägarna, som leder fram till gårdarna, får inte glömmas bort. Man förstärkte på detta sätt de jordvallar, som fungerade som hägn. Det förhindrade på så sätt jordflykt.

Under några junidagar 2011 upplevde vi allt detta. När vi gick längs stigarna vid de gamla tegeldammarna söder om Viby, såg vi rikligt med ängsnycklar – en orkidé som vi fann på flera platser. Svarttärnor jagade över vattnet och lärkfalk och stork syntes mot himlen. Efter besöket fortsatte vi mot vandrarhemmet i utkanten av Ravlunda. På vägen dit gjorde vi ett kort stopp vid Furuboda folkhögskola för att lyssna efter gulhämpling, som brukar hålla till där. Vid P-platsen fann vi fåltippa och backglim. Ganska snart fick vi även höra den eftersökta fågeln.

Styrelsen vill tacka för ännu ett arbetsår och hälsar alla gamla som nya medlemmar välkomna till ett nytt år, med exkursioner och andra aktiviteter.

Borås i december 2011, Alf-Rune Sandberg

På de stora hedområdena vid Ravlunda skjutfält promenerade vi runt i några timmar. Här möter man i sandstappsvegetationen vårvicker, jordklöver, blåeld och hundtunga. Trädlärkor och härmsångare spelade lite varstans och i Flodahusdammen såg vi större vattensalamander. Den sällsynta fåltippa sågs på skjut-fältet liksom på två andra lokaler som vi besökte under resan. Två sommargyllingar hördes spela på avstånd. Närmare kom vi dem vid vårt besök på Drakamöllan, där vi bättre kunde njuta av sången.

Brösarps norra backar Foto: Johan Nilsson

Vid Brösarp finns på våren rikligt med backsippor och gullvivor, som är välkända karaktärsväxter här.

Vid Haväng ligger Skepparpsgården, som numera är vandrarhem. I närheten ligger Vitemöllafältet. Här finns också den typiska sandstappsvegetationen. Två arter av sandlilja, sandnejlika, sandvedel och en sällsynthet - hedblomster - växer här. Den är intensivt gul och hör hemma bland korgblommiga växter.

Bland de däggdjur som sågs under resan kan grävling, rådjur och mård noteras. Den senare kikade ut ur ett spillkråkshål i en tall under vår promenad mot Haväng.

Under ett besök i Fyledalen med omnejd kunde vi lyssna till den återinplanterade klockgrodans spel och hade även turen att få se en kungsörn. Annars är ju gladan den rovfågel som oftast ses. Under en dag då vi tillbringade en del tid i minibussen kunde vi räkna till inte mindre än 74 glador.

En kväll då vi promenerade norr om det vandrarhem där vi bodde hörde vi lövgrodans kraftfulla spel. Det visade sig senare att den även fanns närmare vandrarhemmet. Med fönstret öppet kunde man höra spelet på nätterna.

I Örups almskog är det beklämmande att se alla de döda almarna. Det är almsjukan som drabbat träden, vilket innebär att en svamp inne i stammen dödar träden. I kalkkärret trivs majnycklar, ängsnycklar och majviva. En flockblommig växt, härkörvel, växer i den täta vegetationen.

Örups almskog

Foto: Björn Augustsson

Ett besök i nationalparken Stenshuvud återstod. Bland mäktiga bokar, ekar och avenbokar leder stigen fram. Runt de mäktiga stammarna slingrar sig murgrönan, med decimetertjocka stammar.

På våren blommar här gulsippa, backsippa och blåsippa, något som vi inte fick se under vår resa i juni. Orkidängen visade upp Sankt Persnycklar och majnycklar.

Vi valde att gå strandvägen tillbaka och besökte ett intressant naturum. Förgäves sökte vi en raritet – smultonfingerört nära parkeringsplatsen. Bättre lycka hade vi med rosenfinken. Vi fick lyssna till sången från två exemplar, en gammal vackert mörkröd hane och en yngre i en mer oansenlig gråbrun fjäderdräkt.

Österlen är alltid väl värt ett besök, oavsett tidpunkt på året och Stenshuvud är en av pärlorna.

Alf-Rune Sandberg
Johan Nilsson

Fristads naturskyddsförening

har fram till nästa årsmöte följande styrelse:

Alf-Rune Sandberg	Ordförande	033-26 15 62
Johan Nilsson	Sekreterare	0730-60 34 38
Per Sundström	Kassör	033-26 01 71
Berit Andersson	Ledamot	033-24 89 17
Magnus Andersson	Ledamot	033-26 09 05
Kristina Ekstrand	Ledamot	033-26 94 79
Per Nyberg	Ledamot	0702-86 74 22
Björn Augustsson	Suppleant	
Marge Sundström	Suppleant	

Du kan även komma i kontakt med styrelsen via fristads.nf@gmail.com.

Liksom tidigare kan Du stödja naturskyddet på två sätt:

1. Sätt in 40:-/enskild eller 75:-/familj på pg 96 73 13-8, så blir Du medlem i vår lokala FRISTADS NATURSKYDDSFÖRENING - FNF och får vårt program vår och höst.
2. För 295:-/enskild eller 365:-/familj insatt på pg 90 19 09-2, blir Du medlem i riksorganisationen SVENSKA NATURSKYDDSFÖRENINGEN och får den läsvärda tidskriften Sveriges natur. Du registreras i Borås-kretsen och får kretsens program vår och höst.

Naturligtvis kan Du kombinera de båda alternativen och få ett bredare utbud av aktiviteter att välja mellan.